

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben hához hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre... 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre... 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagycsárd, Sallógyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vizsgálatára nem vállalkozik. Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Az angol-francia Gorlice.

Az orosz, szerb, oláh és olasz Gorlice után Isten segedelmével megszületett az angol-francia Gorlice is. Az 1915. évi májusi események nyomán Gorlice és „áttörés” ugyanazon egy fogalomká lettek a köztudatban, oly annyira, hogy annak az igénytelen galiciai városkának a neve talán még sokkal jobban, jellegzetesebben fejezi ki az áttörés fogalmát, mint az a pusztaszó, hogy „áttörés”.

Élénk emlékekben élnek még a gorlicei diadalmármoros napok, melyek egyszeriben a mi javunkra billentették a hadiszerecsé mérlegét. A több ezer kilométeres arcvonalu hadviselési módnak korszakában Gorlice adta az első valóban klasszikus példáját annak, hogy egy jól megtervezett és jól előkészített áttöréssel, hogyan lehet megingatni és helyéből kimozdítani az ellenséges arcvonalnak több száz kilométeres szakaszait is. Kapva kaptak is ellenségeink ezen a nagyszerű példán és igyekeztek azt utánozni.

Jól tudjuk azonban, hogy hála Istennek minden erre irányuló kísérleteik sikertelenek maradtak. Hiába hajtotta Nikolajevics és Brussilow, French és Joffre, majd pedig Cadorna nemzeteiainak száz és száz ezreit a támadásra, és hiába utánozták a gorlicei pergőtűzet, nem tudták sehohsem áttörni védelmi állásainkat. Ezen sikertelen kísérleteknek a legklasszikusabb példáját Isonzó-frontunk eseményei szolgáltatják, ahol Cadornának nem kevesebb, mint tizenegy áttörési kísérlete mondott csődöt, dacára annak, hogy az olasz hadsereg technikai felkészültség dolgában sok tekintetben felülmulta a mieinket. Hiába! vannak dolgok, melyeket nem lehet csak oly könnyen utánozni. Az áttörés sem kaptafa, melyre minden esetet egyszerűen rá lehetne huzni. Sok száz és száz mellékkörülményt kell a hadvezérnek figyelembe vennie, melyek közül talán ha csak egyet is elmulaszt, az egész eredmény kérdéssé válhat.

Meg azután mindig kettőn áll a vásár, nevezetesen az áttörőn és az áttörendőn, mert nemcsak az áttörés, hanem az áttörés elleni védekezés is művészet. E cikk keretén messze túl menne ennek a kérdésnek további fejtegetése, miért is egyelőre elég leszgegnünk azt az örvendetes tényt, hogy

nekünk immár négy nagy Gorlicénk végződött nagy sikerrel és az éppen megkezdett ötödik is a legszebb eredményekkel kecsegtet. Minden jel arra mutat, hogy a megkezdett akciónak még csak kezdetén vagyunk és majd csak ezután fognak kifejlődni teljes pompájukban a legnagyobb események.

A helyzet mindenesetre rendkívül érdekes, mert bizonyos szempontból éppen a fordítottja akár a gorlicei, akár pedig az olasz volt helyzetnek. A két említett esetben áttörésünk mondjuk egy négyszög sarka ellen irányult kívülről befelé, tehát támadásaink irányai egy közös pont felé konvergáltak, míg mostan a német áttörés oly viszonyban áll ehhez a négyszöghöz, mintha az áttörés a négyszög belsejéből irányulna kifelé az egyik sarok felé, vagyis a támadások irányai szétágazók — divergálók.

A gorlicei áttörésnél tehát minden lépés térnyereségünk egyre jobban és jobban rövidítette meg saját arcvonalunkat és e mellett az oroszoknak egységes visszavonulását engedte meg, addig a mostani áttöréseknél ugyanolyan mértékben mintahogyan tért nyerünk, hosszabbodik meg a saját arcvonalunk is, de viszont az ellenség egységes visszavonulását a legnagyobb mértékben megnehezíti, amennyiben az offenzíva iránya szétválasztólag hat az ellenséges ellenséges arcvonalra. Már pedig a mostani nagy áttörés első szembeszökő célja éppen ez a szétválasztás.

Az angolok frontja 180 km. hosszú a tengertől (Nieuport-tól) La Féreig, ahol már a franciák arcvonala kezdődik, mely innét kezdve általános délkeleti irányban húzódik Verdunig mintegy 150 km. hosszúságban. Vagyis míg a Nieuport—La Fére angol front keletnek, addig a La Fére—Verdun front északnak néz, azaz a két arcvonal La Fére környékén derékszögben találkozott egymással.

Nyilvánvaló tehát, hogy a német nagy áttörés, mely 80 km. szélességben La Fére és Cambrai közötti vonalból kiindulva egyenesen nyugatnak tart, az angolok arcvonalát teljesen izolálja, elszakítja a francia arcvonaltól.

A német előnyomulás az angolokat nyugat és északnyugati irányban a tenger felé szorítja vissza és csak elenyésző kis mértékben délnyugatnak azaz Páris felé. Teljesen elszigetelt helyzetbe került azonban az angol arcvonalunk északi szakasza Cambrai

és Nieuport között. Ennek a 120 km. hosszú angol-belga frontszakasznak a sorsa ugy látszik máris teljesen meg van pecsételve.

Ha a német előretörésnek továbbra is sikerül oly tempóban előrehaladnia mint eddig, akkor már csak napok kérdése lehet Amiens—Deullens fontos vasuti gócpontoknak az elérése. Ezzel a németek teljesen az oldalába kerülnek az angolok említett igen fontos frontszakaszának, mely frontszakasz pedig Calais védelmi célját szolgálja. Nos és mi történik az esetben, ha az erőteljes német előretörés Abbeville—Trepport vagyis a tengerpart felé további tét fog nyerni? A cél egyáltalában nem elérhetlen, mert hiszen jelen pillanatban a németek már Amiens előtt állanak és Amienstől a tengerig csupán 60 km. a távolság.

Ez esetben az angolok a legsúlyosabb helyzetbe kerülhetnek, mert az aránylag igen szűk területen keletről és délről rájuk nehezedő kettős nyomásnak aligha volnának képesek engedni. Visszavonulásuk is lehetetlené válna, amennyiben egy északra, mint nyugatra a tenger zárja el utjokat. A jelenlegi helyzet tehát az angolokra nézve a legfenyegetőbb és a veszély már annyira eminens, hogy már a legközelebbi időkben várunk kell az angol ellenrendszabályokat különösen Arras környéke az a pont, a hol ilyeneket várhatunk.

Az eddigi pár napos küzdelemben az angol haderő fele szenvedett döntő vereséget. Félhivatalosan 28—30 angol és 2 francia hadosztályon, valamint néhány amerikai ezredre teszik a megvert ellenségnek a számát. Ágyukban és hadiszerekben is óriási nagy az angolok vesztesége, melyeket nem igen fognak tudniak egyhamar pótolni. Hogy mindennek dacára képes lesz-e Anglia arra, hogy egy nagyobb szabású ellentámadással iparkodjék szorult helyzetén segíteni, azt majd a legközelebbi jövő fogja megmutatni.

Nyílt és kézenfekvő kérdés még az is, hogy vajjon van-e az angoloknak egy jól berendezett második nagy védelmi vonaluk akár Arras—Amiens—Beauvais—Páris vonalában, akár pedig egy rövidebb, talán Armentières, Bethun, St. Poi-Abbeville át a tengerig.

Mind ezeknek a kérdéseknek rövidesen el kell dölniök, mert hiszen a németek már csak 30 kilométerre állanak Amienstől, melynek elfoglalása döntő súlyúval nehezede a német sikerek javára. A jelenlegi helyzet súlypontja mindenesetre azon a területen keresendő, melyet Arras—Abbeville és Amiens között vont vonalak határoznak. Fokozottabb harci tevékenység várható Armentières és Lens környékén, ugyancsak a La Fére—reimsi szakaszon is.

Eddig minden jel arra vall, hogy az Amiensnek irányított támadásnak tulajdonképpen végcélja nem annyira Páris mint inkább Calais.

Hogy a 120 kilométerre hordó csodágyu hatása Párisban érhető konsternációt idéz elő, az csak természetes és a béke ügyére szintén igen kedvező jelenség. Egyik lapban tegnap azt olvastuk, hogy ez a pánik legalább is olyan nagy, mint 1914-ben volt,

amikor a németek már csak 100 kilométerre állottak Páris előtt.

Mi azonban azt hisszük, hogy ez az idelem sokkal nagyobb most, mint volt 1914-ben, amikor pedig nem 100, mint az illető lap tévesen írta, hanem csupán 30 kilométerre állott a német jobbszárny a francia fővárostól, a Marne-menti Meauxtól nyugatra. Föltétlenül nagyobb a riadalom, mert még Angliára is áttérjed a párisi retteget, mert hiszen a csatorna még 40 km. széles sincsen és London is megkaphatja nemso kára azt, amit ma Páris élvez.

Olvastuk azt is, hogy a francia minisztereink és az angol király különben nagyon megvannak elégedve mindennel. Mi, azt hiszem, szintén megvagyunk elégedve a dolgok eddigi menetével. Szóval a legbékésebb egyetértésben folyik tehát a békének nagy műve, de azért, azt hiszem, bátran föl lehet venni azon bizonyos átkozódások közé azt is: legyél te megelégedve úgy, mint az angol király!

Dr Davida Lajos a miniszteriumban.

Hegedűs Gyula

a kirendeltség ideiglenes főnöke.

A földmivvelésügyi miniszterium nagyváradi kirendeltségének vezetőjét, Davida Lajos dr. min. o. tanácsost gróf Serényi Béla földmiv. miniszter a földmivvelésügyi miniszteriumba visszarendelte s a miniszterium vizügi ügyosztályának élére állította. A miniszter megleghangú leiratban méltatja Davida Lajos dr. o. tanácsosnak eddigi működése alatt szerzett érdemeit és elismerését fejezi ki eddigi eredményes működéséért.

A Davida Lajos dr. visszarendelése azon országos akcióval áll kapcsolatban, amelyet a múlt évben indított s most már megvalósítani szándékozik a földmivvelési kormány, hogy a többtermelés előkészítő munkájának első lépését, a vízszabályozást és vízellátást minél nagyobb mérvben fejlessze, előbbre vigye. Ezen akció komoly megindításánál a miniszter nem nélkülözheti dr. Davida Lajos o. tanácsos szaktudását és pedantériáját s így őt a miniszterium vizügi osztályába rendelte be.

A földmivvelésügyi kirendeltség vezetésével a miniszter ideiglenesen Nagyváradon és Biharmegyében széles körben ismert tisztviselőjét a kirendeltségnek Hegedűs Gyula miniszteri főszámvető tanácsost, az eddigi helyettes vezetőt bizta meg, aki a kirendeltség vezetését átvette.

A kirendeltség tisztikara ezen alkalomtól tisztelgett Davida Lajos dr. o. tanácsosnál s Isten áldását kérték a további működésére. Davida Lajos dr. megköszönte a meleg szeretet megnyilvánulását s ígérte, hogy a kirendeltség tisztikarát, mint munkatársait mindvégig meg fogja tartani baráti szeretetben.

A kirendeltség rövidesen új vezetőt kap, egy miniszteri osztálytanácsost és egy mi-

niszteri titkárt. A két állásra nagy versengés folyik, ezért késik a kirendelés.

A Napközi Otthonok feladatai.

Dr Edelmán Menyhért előadása.

Dr Edelmán Menyhért, a nagyváradi gyermekmenhely igazgató főorvosa tegnap délután tanulságos, élvezetes előadást tartott a Napközi Otthonok céljáról s a Napközi Otthonok vezetőinek feladatairól.

Az előadás, amelynek a városháza valamelyik bizottsági termében lett volna a helye, Réz Mihály felügyelő-igazgató hivatalos helyiségében tartott meg dr. Edelmán Menyhért, dr. Thury László v. főügyész, iskolaszéki elnök, Réz Mihály felügyelő-igazgató, a Napközi Otthonok vezetőinek jelenlétében.

Dr Edelmán Menyhért nagy szükségét látja annak, hogy a jövő nemzedék megjavítására most különösen nagy gondot fordítsunk. A Napközi Otthonok célja, hogy az iskolákat és főleg a családi otthont kiegészítse, mert ez dönti el, hogy mi lesz a gyermekből. A családi otthon olyan nyomot hagy a gyermekben, amellyel az iskola nem bír versenyezni. Ezért a Napközi Otthon szorosan az iskola mellé sorozandó. — De amíg az iskola fészkes, addig a Napközi Otthonban sokkal fesztelenebbül él a gyermek. Ezért az iskola és a Napközi Otthon is más. Ez utóbbtól azt kívánna, hogy kiegészítő szereprése legyen az iskolának és hogy ellensúlyozója lenne a családi otthon legtöbbször káros befolyásának a gyermekre. Károsan hat a gyermekre otthon a rossz lakás, sokszor a szenny, de emellett gyakran a családi otthon erkölcsi levegője is egészségtelen rá nézve. Ezeket a fizikai és erkölcsi ártalmakat kell eltávolítani, az erkölcsi mérget ellensúlyozni a Napközi Otthonoknak. A Napközi Otthonokat nem a jótékonyág iránti törekvés, de a kis gyermekek kriminológiája hozta felszínre, mert soha nem volt annyi kis és nagy bűnöket elkövető gyermek, mint most. A durva szavú apa ökle megfélemezte eddig sok gyermeket, de ezek nagy részét elvonta a háború és a gyengébb anya nem képes szigorúan nevelni a gyermekét. Így az kikerül az utcára s ki van téve a fizikai és erkölcsi romlásnak. Itt van nagy szerepe a Napközi Otthonnak, hogy az utcára maradt gyermekeket felvegye és megmentse. Ezután érdekesen és meggyőzően, a gyermekek iránti szeretettől eltelve ismertette azt a lejtőt, a mely a gyermekeket romlásba viszi.

Vázolta a Napközi Otthonok fontosságát az élelmezéssel, amelyre a gyermeknek oly nagy szüksége van, mivel a rosszul táplált gyermeknek nincs olyan ellenálló képessége a betegségekkel szemben, pedig éppen

ebben a korban fejlődik a gyermek és erre nagy befolyása van a táplálkozásnak.

A Napközi Otthon vezetőségének gondoskodni kell felügyelni a gyermek erkölcsére, hogy az otthoni környezet hatását legyőzze; szép szóval, példákkal kell hatni a gyermekek erkölcsére.

Éppen ily fontos az egészségügyi felügyelet; minden Napközi Otthonban, iskolában orvosnak is kellene lenni, ez volna az ideális. E helyett ma is legyen a Napközi Otthon vezetője orvos, gondozó nővér, nevelő anya a gyermekeknek. Vigyázzon a gyermekek tisztaságára, megfigyeléssel vegye észre a netaláni fertőző betegségeket s orvoshoz utasítsa a gyanús gyermeket, szoktassa le őket a mindenféle, rossz szokásai ellen, szóval köszörülni kell rajtuk tapintatos módokkal. Gondolni kell a vezetőnek a gyermekek lelki művelésére s rendhez kell őket szoktatni. Meg kell akadályozni a gyermekek dohányzását és szeszes italok fogyasztását. Kéri a vezetőnőket, hogy szivleljék meg szavait, mert a nemzet jövőjéről van szó.

Dr Thury László az élvezetes, tanulságos előadásért, amelyet a szülők is meghallgathattak volna, hálás köszönetet mondott.

Megnyílt a hatósági munkaközvetítő

A szervezési munkálatok befejezése után tegnap hivatalosan megnyílt a hatósági munkaközvetítő Füzér Lajos pozsonyi főnök jelenlétében, kit mint a központ kiküldöttjét a munkaközvetítés hatósági ellátásának országos irányítása és ügyvitele érdekében bizott meg a felettes hatóság. Füzér Lajos alaposan megvizsgálta a szervezési munkálatokat, amelyek felett a legteljesebb megelégedését fejezte ki és egyben részletes utbaigazításokat adott azokra a követendő irányelvekre nézve, a melyeket e nagyjövőjű és fontos szociális intézmény vezetésénél a jövőben követni kell. Csupán a munkaközvetítő hivatalos helyiségével szemben fejezte ki aggodalmát, amelyre vonatkozóan megnyugtatóképpen vette tudomásul azt a felvilágosítást, hogy a munkaközvetítő folyó évi augusztus 1-től kezdve céljaira egy teljesen alkalmas helyiségben a városházán fog berendeztetni.

Füzér Lajos főnök még tegnap délelőtt felkereste a városházán Rimler Károly polgármestert és Lukács Ödön polgármester-helyettesét, a munkaközvetítő választmányának az elnökét, akikkel hosszas eszmecsere folytatótt a munkaközvetítő hivatal továbbfejlesztése érdekében. A folytatott eszmecsere alkalomával messzekiható tervek merültek fel, amelyek hivatva lesznek az új intézmény megerősítésére és fejlesztésére.

A munkaközvetítő hivatal a mai naptól kezdve rendelkezésére áll úgy a munkaadóknak, mint a férfi és nő munkásoknak Réal-

Szépségápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosi-lag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természetesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérre, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

iskola-u. 4. szám alatt az iparostanonciskolában levő helyiségében reggel 8 órától délután 2 óráig.

Páris ágyuzása.

Budapest, március 27. (Saját tudósítónktól.) Az Estnek jelentik Genfből: Páris ágyuzása három nap óta tart, az ágyuzás a főváros kerületeiben nagy károkat okoz. A városi tanács hirdetményekben szólította fel a lakosságot, hogy maradjon mindenki rendes foglalkozásánál és őrizze meg nyugalmát, a felszólításnak semmi eredménye, a menekülés egyre nagyobb méreteket ölt s mivel a vonatok nem képesek a menekülteket felvenni, a menekülők csapatai az országutakat lepik el.

Genfből jelentik: A párisi lapok szerint a német csodaágyu a Páristól 122 kilométerre levő St. Gabain vidékén van.

A Wolf-ügynökség az angolok vereségéről.

Berlin, március 27. A Wolf-ügynökség jelenti az offenzíva hatodik napjáról: Szakadatlan súlyos harcok között hadseregeink győzelmesen haladnak előre. Az angolok és a segítségükre siető népek véres vesztesége hihetetlen mértékben felülmúl minden eddig ismert veszteséget. Sem Oroszországban, sem Olaszországban az ellenség még ilyen veszteségeket nem szenvedett. A nagy veszteség magyarázata abban keresendő, hogy az angolok szívósan ellenállanak s a francia-amerikai csapatokkal megerősödve, folyton ellentámadásokkal próbálkoznak. Ehhez járul, hogy a gyalogságukat rövidre hordó saját tüzérségük is gyilkolja. Nagy a számuk azon angol hadosztályoknak, amelyek teljesen megsemmisültek.

A Reuter-ügynökség 26-iki jelentése kénytelen elismerni, hogy a német roham egy hét múlva sem engedett mindent elsőprő erejéből. Ez a jelentés megállapítja, hogy az óriási csata szakadatlanul tart, anélkül, hogy az ellenség ereje észrevehetően csökkent volna.

Odessza visszafoglalása.

Budapest, március 27. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Ukrán szovjets csapatok Odesszát visszafoglalták. Tengeri haderőink jó sikerrel működtek közre a harcban.

Megnyilt

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyárának második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

A németek folytatják diadalmas előnyomulásukat.

— Albertet elfoglalták. —

Berlin, március 27. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

A március 25-én megvert angol és francia hadosztályok újból megállítani igyekeztek a Somme-csatatér járhatatlan tölcsermezején való előnyomulásukat. Támadásunk áttörte az ellenséges vonalakat. Az ellenség kora reggeltől kezdve a Somme mindkét oldalán széles arcvonalon hátrálni kezdett. Az ellenséges hátvédek szívós ellentállását, szorosan az ellenség sarkában haladva, megtörtük.

Alberttől északra és délre kiküzdöttük az Ancre-on való átkelést. Albertet este elfoglaltuk. A Sommetől délre az ellenséget Chaulnesnél és Lihonsnál heves harc után visszavertük. Royet rohammal elfoglaltuk. Noyont véres utcai harcban megtisztítottuk az ellenségtől. Az 1916-iki Somme-csata előtti régi állásainkon nyugat felé több ponton túlhaladtunk. A foglyok száma és a zsákmány egyre növekszik.

A tüzérségi harcok Flandriában, Verdun előtt és Lotharingiában állandóan folytak. Richthofen báró százados hatvankilencedik és hetvenedik légi győzelmét aratta. A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásmester.

Az olasz harctéren nincs ujság.

Budapest, március 27. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Az olasz harcvonalon lényeges esemény nem történt. Szövetségeseink Franciaországban további nagy sikereket arattak.

A vezérkar főnöke.

A német ágyucsoda.

Budapest, március 27. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Párisra eddig az ellenség 96 lövést tett. A városház levéltárát a pincébe szállították. A legsúlyosabban a szegény lakosságot sújtja ez a támadás, mert a kormány eltiltotta az élelmiszerbódék előtt a csoportosulást.

Hágából jelentik: A Daily Mail párisi jelentése szerint a németek tegnap folytatták Páris bombázását. Az időközök sokkal rövidebbek és rendszertelenebbek voltak, ami azt mutatja, hogy két német ágyu lövi Párist. Tegnap 50 repülő szállt fel, hogy felkutassa az ágyuk székhelyét, de eredménytelenül. Párisban eddig háromszáznál több helyet állapítottak meg, ahol a bombák lehulltak.

Az angol hadsereg felgöngyölítése megkezdődött.

Budapest, március 27. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Matin legutóbbi száma beismeri, hogy Haigh hadseregének felgöngyölítése már megkezdődött.

A németek tulereje háromszoros.

Budapest, március 27. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A frontunkról érkező híreket rendithetetlen nyugalommal fogadjuk úgy Angliában mint Franciaországban. Hogy frontunkat Hindenburg kalapácsütései miatt vissza kellett vonnunk, ez elháríthatlan volt s ezt a szövetségesek előre látták és a szükséges intézkedéseket megtették. A németek előnyomulása azonban meg fog szünni s minden pillanat közelebb hozza az órát, midőn a szövetségesek tartartalékokat fognak harcba vinni. Az ellenségnek a legénységben és hadianyagban tulereje háromszoros. A most folyó operációk csakhamar megállapodásra fognak jutni.

A németek előnyomulása két általános irányban megy végbe. Egyrészt nyugati irányban a Somme-menti csaták területén, másrészt délnyugati irányban Noyontól délre. Noyon megett a Compiègne-ba és a Párisba menő ut van, ezt azonban egy hatalmas francia hadsereg zárja el oly tábornokok vezérlete alatt, akik már tanúságot tettek kiváló tehetségükről. Meglehet, hogy az ellenség lendülete ebben az irányban csökkenni fog.

Chauny mellett és az Oise partján, mely most az első vonalba tartozik, már csak romhalmazok vannak, melyeknek nem árthat az ellenség többet, min ami már eddig is megtett.

A román békeszerződést még nem irták alá.

Budapest, március 27. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse esti lapja jelenti, hogy Romániával a békeszerződést még nem irták alá. A béke megkötése a legközelebbi napokra várható.

Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung jelenti: Románia hozzájárult a monarchia határkiigazítási követeléséhez s lemondott Bulgária javára a Dobrudzáról, Constanzát is beleértve. A constanzai kikötőnek különleges helyzete lesz, melyben érvényesülni fognak a német érdekek is.

Sovány sertések rekvirálása.

A közlelmezési miniszter ur 56974—1918—VI. számú rendeletével elrendelt sovány sertés felajánlás március hó 10-én lejárt és a záros határidő alatt, dacára a hivatali haszonrészesedés címén biztosított tekintélyes prémiumnak, nemcsak a kívánt eredménnyel nem járt, hanem csak jelentéktelen mennyiség felajánlására vezetett. Ennélfogva a közlelmezési miniszter ur 79500—1918—VI. számú rendeletével a hadsereg, valamint az ellátatlan polgári lakosság zsiradék-szükségletének biztosítása érdekében a 4207—1915 M. E. számú rendelet 1, 2 és 11-ik § ai illetve a 3560—1916 M. E. számú rendelet alapján az ipari hivatalra alkalmas 40 klg nál súlyosabb sovány sertéseknek hatósági igénybevételét a földmivelségi miniszter urral egyetértőleg elrendelte és annak a hatóság közbenjötté melletti fogaratosításával az országos sertésforgalmi irodát bizta meg.

Ez az igénybevétel önként érthetőleg kiterjed azokra a sovány sertésekre is, amelyek szabályszerű hatósági engedély alapján ugyan, de még csak ezután lettek volna hizásba beállíthatók, avagy a hizásnak még csak a kezdetén vannak. Az ilyen engedély alapján hivatalni kívánt sertések azonban az igénybevétel alól mentesülhetnek abban az esetben, ha a szakszerű hivatali előfeltételek egyébkénti fenforgása mellett azokat tulajdonosa szerződésileg az országos sertésforgalmi iroda útján a közlelmezési miniszter ur részére leköti.

Az országos sertésforgalmi iroda, illetve igazolt megbízottja vagy bizományosa a szóban levő céloknak megfelelő sertéseket nálam bejelenti s a bejelentett és a jelen rendelet erejénél fogva rekvirált sertéseknek az országos sertésforgalmi iroda részére való kiszolgáltatásuk iránt intézkedni fogok.

A tenyész-állomány kiméltése érdekében az igénybevételi eljárás során az alábbi korlátozások figyelembevétele rendeltetett el:

1. Az igénybevételt megelőzőleg is tenyésztési célokra szolgált anyakocák és kassertések igénybevétele minden körülmények között mellőzendő, a tenyészállomány megfelelő kiegészíthetése végett pedig a rendszeresen tenyésztésre szolgált kocaállomány egyharmadrésznének megfelelő számú és egyébként rekquirálás alá kerülő, de tenyésztési célokra alkalmas sovány sertés a tenyésztőnél visszahagyandó. Az a körülmény, hogy a süldők a kanokkal össze voltak már ereszelve, nem mentesíthet az igénybevétel alól.

2. Az állattenyésztés szempontjából különös értékkel bíró országos híru sertés-tenyésztetek állományából, amelyek süldőállományukat eddig is rendszeresen tenyészanyagként adták el és amelyek ezen jellegét a felszólamlási eljárás során a földmivelségi miniszter ur a vármegyei gazdaságok területén javaslata alapján megállapítja, csakis a tenyésztési célokra nem alkalmas vagy nem szükséges sertések vehetők igénybe.

3. A gazdasági és házi zsir-szükséglet biztosítása céljából a tenyész anyagon és pótláson kívül minden sertés tartónál az egész 40 kilogrammon felüli sertés állományból hivatalra megfelelő számú hagyandó vissza, szükség esetén az egyébként igénybevétel alá kerülő sertésekből is és pedig 4 családtagig 1 sertést számítva. A gazdasági szükségletet az ez alapon eljáró hatóság állapítja meg.

4. 5 drb sertésnél kisebb állományok (az állományokba azonban nem számítva a 40 kg nál könnyebb súlyú süldőket) az igénybevétel alól kivételnek.

Az igénybevétel körüli esetleges vita, vagy panasz esetén a végleges döntés az országos közlelmezési hivatalt illeti meg. A beadott felszólamlások első foku elbírálása a város polgármesterét illeti meg. A felszólamlás az igénybevételt követő 3 napon belül kell benyújtani.

Az első foku határozat abban az esetben, ha a felszólamlásnak hely adatik és a sertések feloldattak a sertéseknek zár alatt való tartása mellett jóváhagyás végett a közlelmezési miniszter urhoz fog felterjesztetni, minthogy a felszólamlás joghatályossá csak a közlelmezési miniszter ur hozzájárulása folytán válik.

Amennyiben a felszólamlásnak hely nem adatik, ily irányu határozatok ellen a kézbesítést követő 3 napon belül a közlelmezési miniszter urhoz felelkezéssel lehet élni.

Nagyvárad, 1918 évi március 25-én.

Lukács Ödön,
polgármester-hetyettes.

Árak a magasban.

Vizió.

Liszt ára : Bruhuhuj, de fázom.

Spenót ára : Biz itt hideg van. De nini, nézzetek csak le. Mennyi hangya mászkál odalenn.

Cukor ára : Nem hangyák azok, számár, hanem emberek.

Hus ára : Hm, itt még csak le sem lehet ülni, mindig feljebb kell menni.

Szappan ára : De viszont nagyon szép a belátás.

Csirke ára : Ez az ugynevezett madártávtlat.

Zsir ára : Félek, hogy egyszer leesek s akkor nagyon megütöm magam.

Mankó ára : Mi az, hogy megütöd magad? Ez nem kifejezés. Ha innen leesel, kezed, jábad, nyakad kitörök. Még a füled cimpája is eltörök.

Liba : Ni, milyen fehérek ott lent a felhők, olyanok, mint a repülő ludak.

Sárkele ára : Vagy mint a legelésző báránykák.

Gyufa ára : Vagy mint a pipafüst bodrai.

Büdös-bürok ára : Milyen tiszta itt a levegő.

Gukker ára : De furcsa, hogy a csillagok jinnen is éppen olyan picinyek.

Só ára : Szervusz, csiriz ára, már vártunk, végre megérkezettél te is. Remélem, hogy most mind együtt vagyunk?

Csiriz ára : Nem egészen.

Kenyer ára : Ki hiányzik még?

Csiriz ára : Egy hiányzik még közülünk.

Kele ára : Lent maradt, a haszontalan.

Csiriz ára : Az még semmi. Hanem elkecsereledésében, hogy ti mind itt fent vagytok belevetette magát egy mély szakadékba s most 5000 lábnyira a tenger, sőt a föld színe alatt.

Több ár : Ej, ha! Melyik az a szerencsétlen kollegánk?

Csiriz ára : (nevetve) A vers ára.

A Modern Baba-színpad vendéjátéka.

Még élénk emlékezetében van közönségünknek a budapesti Baba-színház bájos kis művészeinek mult havi szenzációs vendégszereplése. A vendéjáték óta számosan keresték fel Pásztor Ferenc bankigazgatót, az itteni vendéjáték főrendezőjét, hogy tegye lehetővé a vendégszereplés mielőbbi megismétlését, mivel annakidején több család már jegyet nem kaphatott s ugy ezek, mint akiknek alkalomuk volt a multkori előadáson jelen lenni, ugyancsak óhajtanák az újabb vendéjáték megismétlését.

A Baba színház április havára meghívást kapott a kolozsvári Vörös Kereszt Egylet vezetőségétől két napi vendéjátékra s ezen utjukban április 13. és 14. én közönségünk kívánságára két napig nálunk is vendégszerepleni fognak, még pedig ezuttal is a Vigadó nagytermében és a nagyvárad-i hadiárva javára.

A vendéjáték két délutáni és két esti előadásból fog állani s az ismert kis művészen, még pedig Szécsi Ferkó, Lubinszky Mancsi és Lili, Bársony Rózsi, Kalina Maja és Ilus, Pataki Juci és Révész Zoltánon kívül vendégszerepleni fog Egressy Rózsi, a 12 éves primadonna, Kondor Anci (4 éves), aki magyarul és németül énekel és ezenkívül bájos táncművész, továbbá Lubinszky Tibor (10 éves), a Király és Belvárosi Bárdos színház rendes tagja, Egressy Gitta énekművész, Verebes Ernő, a „Pál-utcai fiúk“ egyikének híres megszemélyesítője, továbbá Kalmár Tibor, a Modern Baba színház házi szerzője. Az esti előadások nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek is feltétlenül nagy élvezetet fognak nyújtani s ezen előadásokon a Baba-színház négy legkisebb tagja, kiknek összegük 21 évet tesz ki, elő fogja adni „Mire megvénülünk“ című három jelenetes operettet.

Ezen vendéjátékokra jegyelőjegyzéseket a mai naptól kezdve már elfogad a Hegedűs-hirlapiroda.

..HIREK

Nagycsütörtök.

Az Úr utolsó vacsorájának napja ez, az áldozat szerzésének napja, melyen megalakította a legfenségesebb áldozatot, amit az emberiség áldozatul mutat be évezredek óta. Ez a legmagasztosabb gondolat, amire csak Isten volt képes. Az áldozat maga az Úr, aki újra és újra ugy akar megjeleni az oltár áldozatán, mint vértől ázva meghalt a kereszten. Ebből lehet megérteni, mily nagy az Isten, aki előtt ilyen áldozatot kell bemutatni. Ez a nap a Jézus búcsuzásának napja, amikor rólunk is szeretettel emlékezett meg, midőn imádkozott azokért, akik egykor hinni fognak Benne. Azután lejátszódott a véres dráma legkínosabb része: az a magános éj az Olajfák hegyén, a vérverejtékes éj. Jézus látta ekkor azt a büntengert, amelyet az emberek elkövettek s elkövetni fognak s az ocsmány bűnök tengere hozzátapadt, mintha ő lett volna elkövetőjük s az irtózat véres verítéket sujtott ki porusain. A bűnök milyen irtózata, milyen bűnbánat marcangolhatta akkor a legszentebb Szívet! Aztán jött az áruló s elcsattant a leghazugabb csók s Jézus megindult a Golgotha felé.

A mai nagymiséét gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök végezte nagy segédlettel. Míse közben lesz az olajszentelés szertartása s azután a lábmosás. A mise alatt utoljára szólalnak meg a harangok és az orgona s majd csak a nagyszombati mise alatt szólalnak meg újra. A mai mise alatt a hívek tömegesen járulnak az Úr asztalához ősi keresztény szokás szerint. A mai vecsernyén Jeremiás siralmait éneklék s vecsernye után az oltárokat megfosztják ékeségüktől, annak emlékeztetőre, hogy Jézust is megfosztották ruháitól.

A Kath. Kör békeestéje.

A nagyváradai Katolikus Kör 1918. április hó 1-én d. u. fél 6 órakor Szent László termében a Központi Sajtó-Vállalat javára első békeestéjét rendezti.

Az estély műsora a következő:

1. Kéler Béla: Csokonay nyitány. Scharf Károly karnagy vezetésével előadja a honvédeknek.

2. Géczy Lajos: Király dal. Férfi négyes. Éneklő a soloquartett.

3. Hárfasolo. Előadja Seregély Irma urleány.

4. Értekezés a zenéről. Felolvassa Géczy Lajos.

5. Géczy Lajos: A királyné virágosóben. Keringő.

Bevezetés (A királyi pár bevonulása.) Hárfasolo. (A magyarok hódolata.) 1. Keringő. (Virágosóben az országon végig.) 2. Keringő. (Pusztai virágok.) 3. Keringő. (A királyné gyöngyvirágok között.) 4. Keringő. (Budapest legszebb virágzásai.) 5. Keringő. (Transylvániai piros rózsák.) Coda.

6. Géczy Lajos: Király-induló. Scharf Károly vezetésével előadja a honvédeknek.

Belépési díj: Zsöllye 3 K. Támlásszék 2 K. Erkély 1-sor 2 K., a többi sor 1 K. Allóhely 60 fill.

Felülfizetéseket a Központi Sajtó-Vállalat javára köszönettel fogadnak és hirlap útján nyugtáznak.

A fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyánál megválthatók.

* **A 18—24 évesek sorozása.** A honvédelmi miniszter rendelete értelmében a honvéd kiegészítő parancsnokság elkészítette az 1894—1900. évben született népfelkelésre kötelezettek sorozási tervezetét. Eszerint a 18—24 évesek újratorozása Nagyváradon e hó 27., 29. és 30-án lesz, még pedig először a legfőbb korosztályukat sorozzák s azután az idősebbeket, a legutolsó napon az idegen illetőségűek kerülnek sorra. A biharmegyei járások közül még csak a debreceni hadkiegészítő parancsnokság alá tartozó járásokban ismeretesek a sorozások napja. Ezekben a sorozások április 20-tól április 30-ig lesznek, még pedig a margittai járásban április 10-től 12-ig, az érmihályfalvai járásban április 16-tól 17-ig, a derecskei járásban április 23-án, végül a székelyhídi járásban április 13-tól 15-ig. Biharmegye többi járásában a sorozások rendjét a napokban publikálják.

* **Nagyvárad a közuti vasutak értekezletén.** A közuti vasuti vállalatok a tarifamelés kérdésében Budapesten április hó 3-án anketet tartanak, amelyre Nagyvárad városát is meghívták. A városi tanács Nagyvárad város képviselőjében Rimler Károly polgármestert és dr. Thury László v. főügyészt küldte ki az anketra.

* **A Szabadegyetem tegnapi előadását** dr. Suhayda György, az egyik előadó közbejött betegsége miatt a legközelebbi szerdára halasztották.

* **A nagyváradai élmezési kormánybiztosság hatásköre.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök Malatinszky Lajos főispán, közélmezési kormánybiztos hatáskörét Arad, Debreczen, Hódmezővásárhely és Szeged thff. városokra kiterjesztette.

* **Az Urinők Mária Kongregációja** ma délután fél 5 órakor tartja összejövetelét a szokott helyen.

* **Kitüntetések a román béke alkalmából.** Bécsből jelentik: Ő Felsége a romániai béke alkalmából Lipót bajor hercegnek, Hindenburgnak, Mackensennek a katonai Mária Terézia rend nagykeresztjét, Ludendorffnak a nagy katonai érdemrendet, Hoffmann vezérőrnagynak a vaskoronarend első osztályát adományozta.

* **Városi ecetgyár felállítására.** A városi tanács tegnapi ülésén Juricskay Barna tanácsnok bejelentette, hogy egy városi ecetgyár felállítására ajánlatot kapott. A tanács elvben elhatározta egy városi ecetgyár felállítását, de annak megvalósítását attól tette függővé, hogy a pénzügyminiszter kiutalja e a szükséges szeszt. Felkérték a polgármestert, hogy legközelebbi budapesti útja alkalmával ez iránt érdeklődjön a pénzügyminiszteriumban. A városi ecetgyár felállítására 150,000 korona befektetést igényelne, de évi 200,000 korona hasznot hajtana a városnak.

* **A tüzér-ezred aranykönyve.** A 34. tüzérezred, mint már írtuk, aranykönyvben örökíti meg az ezred hőstetteit s a világháboruban lefolyt küzdelmet. A tanács az aranykönyvet 200 koronával megrendelte a városi könyvtár részére.

* **Mulató a Vigadóban.** Jelentettük már, hogy Kabos Gyula színművész a Vigadó nagytermében előadásokat akar tartani s e célra a rendőrhatalóság engedélyét kieszközölte. A Vigadóban tehát mulató lesz, mert ott kabaré-előadásokat rendeznek s az üzlet alapja nem a művészet. Ez pedig nem engedhető meg, mert a Sas felépítésére a várossal kötött szerződés 6-ik pontja szerint a Vigadóban egy nagy termet hangversenyek, bálók, uri mulatságok számára kell építeni és azt fenntartani. Ha pedig egyszer oda bevonul a kabaré, orfeum s bevonulnak az orfeumi partizánok, akkor azt, ha a vállalat meg is szűnik, soha igazi előkelő mulatság céljaira felhasználni nem lehet, addig pedig eo ipso ki lesz zárva onnan az a nemesebb szórakozás, aminek céljaira a Vigadót a város fenntartani kívánta. A városi tanácsra hárul tehát a feladat, hogy a Vigadó nagytermét szerződésileg biztosított rendeltetésének fenntartsa s megóvja a várost attól, hogy eredeti rendeltetésétől ez a helyiség elvonassék.

* **Előadó gőzgépek.** Nagyvárad város tanácsa elhatározta, hogy a városi villanytelep két darab, egyenkint 400 lóerős használt gőzgépét árlejtés útján eladja. Az ajánlatokra határidőül április 1-ét tűzte ki.

* **Adakozás.** Moldoványi Ferencné urnó a Biharmegyei közkórház betegeknek husvétii ajándékuul 30 koronát adományozott, melyért ezuton mond köszönetet az Igazgatóság.

* **A lakás bizottság megalakítása.** Dr. Dajka Endre r. kapitánynak, mint a lakás bizottság elnökének előterjesztésére Nagyvárad város tanácsa tegnapi ülésében megalakították a lakásbizottságot. — Elnökhelyettesé Fluck Ferenc tb. kapitányt, tagokul: a háztulajdonosok részéről May Sándort, Virányi Bélát, Pozsonyi Lászlót, Rendes Vilmost, Weinberger Bélát, Gaszner Károlyt, Weiszlovits Gyulát, Reichard Dezsőt, Rothbart Ignácot, Krámer Áront, Buhl Emilt, Szőke András, Juricskay Lászlót, Pogány Jánost és Magdiés Károlyt; — míg a bérlők részéről: Dobozy Györgyöt, Mátray Györgyöt, Vértési Andort, Weisz Dezsőt, Vidor Manót, Gillreiner Adolfot, Fleischhacker Hugót, Ursziny Pált, Grünböck Istvánt, Sauerpreis Nándort, Kerekes Manót, Biczó Jánost, Kerekes Jánost, Rosenblüch Lajost és Rubin Adolfot vették fel. A lakás hivatal elhelyezése felett később intézkedik a tanács, addig a jelenlegi helyen, az iparügyosztály hivatalában marad a bizottság.

* **A teher szállítás díj emelése.** A Nagyvárad Városi Vasut r. t. nem rég a villamos vasut személy tarifájának a felemelését kérte. Egy tegnapi benyújtott beadványában pedig a Városi Vasut teherszállítási tarifájának felemelését kéri. A szerződést akként kéri megváltoztatni, hogy a váradvelencei állomástól a Nagyvásár-térig vagon rakományánál, — a fel és lerakási, mérlegelési díj, kezelési illeték és kincstári adó nélkül 100 kilogrammonként 16 fillérben állapítsák meg a szállítási díj. A városi közszükségleti cikkek szállításánál 10 százalékos engedményt adnak.

* **Uj mozira kér engedélyt.** Tegnapi érdekes kérelem érkezett Nagyvárad városához. Báthory Kálmán nagyváradai lakos kéri, hogy részére engedélyt adjon a város egy modern mozgófényképszínház felállítására. Az új mozgófényképszínház céljaira a Pannonia télikertjét és a mellette levő éttermet alakítanák át nagy költséggel. Az átalakítást a Gerster Megyery-Szunyogh építőcég végezné. Báthory Kálmán szakember, már 15 éve foglalkozik mozgószínházzal s jelenleg is Biharmegyére van moziengedélye s a vidéken több mozija működik ez idő szerint.

* **Krammer Károly postafőfelügyelő gyászja.** Krammer Károly posta- és távirtda főfelügyelő, a Nagyvárad 2. számú pályaudvari postahivatal vezetőjét mélyszégyes gyász érte: édesanyja, özv. Krammer Alajosné 80 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt matrónát előkelő és kiterjedt rokonság, közöttük a Sztarill- és Székely-család gyászolja. Temetése Budapesten lesz.

* **Ajándék az Eszt Nemzeti Múzeumnak.** Az Eszt Nemzeti Múzeum dr. Hegedűs Károly útján azzal a kérelemmel fordult a városi könyvtárhoz, hogy fölösleges duplumáiból sziveskedjék valamit a múzeum részére felajánlani. Bodnár János könyvtárigazgató azzal a javaslatával terjeszti a kérelmet a könyvtárbizottság elé, hogy tekintettel arra az új politikai alakulásra, amely szerint a monarchiát Esztlandhoz bizonyos baráti kapcsolatok fűzik, engedjen át a könyvtár felesleges duplumáiból 500 K értékűt az Eszt Nemzeti Múzeumnak.

* **Helyettes tanítónői állás.** Vidéki kath. iskola helyettes tanítónőt keres. Cim a kiadóhivatalban.

A császár a csodaágyu készítőjének.

Budapest, március 27. (Saját tudósítónktól.) Essenből jelevtik: A császár a következő üdvözlő sorokat intézte Krupphoz:

Az Ön új ágyuja Párisnak több mint 100 kilométerről lövetésével fényesen megállotta a próbát. A Krupp-ház dicsőségéhez új dicsőséges lapott fűzött ez ágyunak elkészítésével. Köszönetemet fejezem ki Önnek és munkatársainak a német tudás és a német munka ezen kiváló teljesítményéért.

100,000 tonna hajótér az odesszai zsákmány.

Budapest, március 27. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A középeurópai hatalmak az odesszai kikötőben 100,000 brutto tonna angol, francia, olasz, román hajóteret zsákmányoltak.

* **Tanítók háborus segélye.** Valamennyi államsegélyt élvező községi, róm. kath., ref., gör. kath., gör. kel. és izr. tanító, illetve tanítónőnek! A vallás- és közoktatásügyi miniszter az államsegélyt élvező nem állami tanszemélyzet részére az 1917. évi XV. t. c. alapján 1917. évi november hó 1-től 1918. évi december hó 31-ig egyenkint, havi előleges részletekben évi 1200 kor., 14 hónapra 1400 kor., újabb háborus segélyt utalványozott. Az egyes adóhivatalokhoz érkezett utalvány rendeletek miniszteri száma a következő: nagyváradi-vidékiei 203224-917, nagyváradi-városiakéi 203225-917, nagyszalontaiakéi 203226-917, margittaiakéi 203227-917, élesdiekéi 203228-917, berettyóújfaluiakéi 203229-917, székelyhídiakéi 203230-917. A nyugtáit az illető iskolaszéki elnök által minden hónapban ezenkívül az első kifizetés alkalmával, valamint a folyó évi május és szeptember hónapban általam is látta-mozandók. Nagyvárad, 1918 március 27. — Vasady Lajos, kir. tanfelügyelő.

* **Pályázati felvétel.** A nagyváradi róm. kath. tanítónőképző intézet I. évfolyamára az 1918-19. iskolai évre 35 növendéket veszünk fel. Folyamodhatnak olyan éptestű, épérzékű, egészséges tanulók, akik a polgári iskolának, vagy leánygimnáziumnak, illetőleg felső leányiskolának alsó négy osztályát sikeresen elvégezték s akik a folyamodás évének június havában 14. életévüket már betöltötték s ugyancsak e hónapban 18 évnél nem idősebbek. A pályázók folyamodványukat a megyéspüspök urhoz intézzék s az intézet igazgatóságához (Nagyvárad, Rákóczi-ut 7. sz.) legkésőbb f. évi május 31-ig küldjék be. A folyamodványhoz a következő mellékletek csatolandók: 1. Születési bizonyítvány (keresztlevél) arról, hogy a folyamodó szabályszerű korban van; 2. III. osztályu bizonyítvány és IV. osztályu félévi értesítő arról, hogy a folyamodó előképzettsége megfelelő (pótlólag azonban a IV. osztályu évvégi bizonyítvány is mielőbb beküldendő); 3. orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó éptestű, épérzékű, egészséges s a tanítónői pályára alkalmas; 4. hatósági bizonyítvány a folyamodó illetékességének, magyar honosságának (és annál, aki a folyamodás évében nem járt iskolába, büntetlen előéletének) igazolására. Azokkal, akik az internátusba bennlakónak is folyamodnak, felvétel előtt kötelező nyilatkozattétel végett közöljük a bennlakó növendékekre vonatkozó szabályzatot. A felvételtől mindenkit legkésőbb augusztus 10-ig értesítünk, a végleges felvétel azonban csak a jövő tanév elején az intézetben megejtett zenei hallás-vizsgálat és orvosi vizsgálat után eszközölhető. Mindenki tartozik a tanév elején az első héten a szükséges könyveket és tanítási eszközöket beszerezni. — A növendékeknek, hogy előirt könyveiket, eszközeiket az életbe kilépve, magukkal vihessék, semmiféle iskolai könyvet vagy eszközt eladni nem szabad. Figyelmeztetjük a tanulókat, hogy

folyamodványukat a feltételeknek megfelelőleg és a kijelölt határidőhöz alkalmazkodva küldjék be, különben a feltételre vonatkozó döntésnél nem vehetők figyelembe. Nagyvárad, 1918 március 25. Mellau István, igazgató.

* **A Nagyváradi Takarékpénztár értesíti t. ügyeleit,** hogy a husvéti ünnepek alatt nemcsak vasárnap és hétfőn, hanem f. hó 29 én nagypénteken és f. hó 30 án nagyszombaton is zárva tartja pénztárát.

* **Felhívás az asztalos iparosokhoz.** Felhívom az ipartestület kötelékébe tartozó összes asztalos iparosokat, hogy a szakmát érintő rendkívül fontos ügyben f. hó 28-án, azaz ma délután 4 órakor az ipartestület hivatalos helyiségében teljes számban okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1918 márc. 22-én. Czeglédy Jeremiás, elnök.

* **Egy üzlethelyiség** Nagyteleky és Arany János-utca sarkán levő házban május 1-re, esetleg azonnal kiadó. Értekezni lehet Ince-irodában, Bémer-tér 3.

* **Aszói Kossuth-utcai fő és Rákóczi-uti Csekoládé Király fiókjába** szebbnél-szebb husvéti tojások, Kugler Gerbeaud bonbonok megérkeztek.

* **Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek,** előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* **Eladó egy sötétkék női kosztüm,** egy karkötő női zsebkönyv, egy kámszás férfi gallérvényeg és egy viseltes női cipő. Szent János-u. 78.

* **Ne dobja ki pénzét új ruháért,** mert a kitünően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért háziilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárjában, városháza mellett.

* **Pemete- és hársfamézscukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárjában, a városháza mellett.

* **Ruhafesték** valódi két oroszlan H védjegyű minden színben kapható. Ára 60 fillér. Viszonteladók árendéjében részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7-B.

* **Megbízható egér- és patkányirtó szer** (mezei egérnek is) méregmentes, embernek és háziállatnak ártalmatlan. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Rákóczi-ut 7-B.

* **A Városi kávéháznak** rövidesen új gazdái lesznek. Hercz Imre és Örléi József, az ismert két szakember veszi át a pompás kávéházat, átalakítja s új berendezéssel adja át a közönségnek. A kávéházban viszontlátja a közönség a népszerű Örléi Józsefet, a szerény, kedves és szakmájában első kávést, akinek jelszava: Mindent a közönségnek. Jó, izletes ételekről és italokról Hercz Imre gondoskodik. Cigányzene, jó kizszoigálás.

* **Tyukszemirtó** három nap alatt elmulasztja tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1-50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B.

* **Keresünk egy vizsgázott fűtőt,** jelenkezni lehet Moskovits Adolf és Fiai r.-t.-nál.

* **Nőiszabóság — Divatterem.** Elegáns costumok, estélyi és utcai ruhák, aljak, blouzek legszebb kivitelben méret után készülnek. Átalakítások is elfogadtnak. Tisztviselő-családoknak kedvezmény. Czillér Imre áruházában.

* **Keveset viselt frakk-öltöny** eladó. Cim a kiadóhivatalban.

* **Dusafalva határában** fekvő 302 magyar hold kiterjedésű **legető** azonnal bérbeadó. Közelebbi felvilágosítás a **Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnál Nagyváradon** nyerhető.

Azonnali belépésre ujságkihordó-nőket Váradolaszi, Katonaváros, Újváros és Külvárosra keres a Szántó. Jelentkezők a kiadóhivatalban felvétetnek, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt.

Butorozott szobák kiadó Zöldia-épület emeletén. Értekezni a szobakezelőnőnél.

Eladó egy malomberendezés,

ugymint malomszíták, hozzávaló szíjtárcsák, transmissiók és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
R.-T.-nál, Nagyváradon.

* **Istállótrágyát** saját igánkkal házaktól elszállítunk. Telefon 1099.

Színház.

Heti műsor:

Csütörtök: Hamlet.
Péntek: Nagyheti szünet.
Szombat: Nagyheti szünet.
Vasárnap délután: Őszi vihar.
Vasárnap este: Kóristalány. (Bérletsszünetben.)
Hétfő délután: Románc.
Hétfő este: Sztambul rózsája. (Bérletsszünetben.)

Bérletsszünet.

A hét folyamán:
vasárnap este Kóristalány
hétfőn este Sztambul rózsája
bérletsszünetben kerülnek színre.
A bérlet jogait minden bérletsszünetes előadást megelőző nap déli 12 óráig tartja fenn a színházi pénztár.

A Színházi Élet szépségversenyének győztesei. A Színházi Élet budapesti színházi ujság szépségversenyt rendezett, amely most záródott le. Minden város közönsége saját színtársulata tagjaira szavazhatott. Mint a Színházi Élet szerkesztősége tegnap táviratban közölte lapunkkal, a Színházi Élet nagyváradi szépségversenyének győztesei: Vigh Manci és Tompa Béla.

Ünnepel a színház. Mint évente rendszeren, úgy az idén is husvét hetének két napját megüli a színház és nagypénteken, valamint nagyszombaton este nem tartanak előadás.

A Kóristalány. Faragó Jenő és Komjáthy Károly mulatságos operettje, a Kóristalány husvét vasárnap este kerül színre, Vigh Manci a címszerepben, Tompa Béla a pompás partner szerepben és Gróf László maga — per excellence — táncos szerepben erősségei a Kóristalány előadásainak, amelyek zsufolt házakat vonzanak.

Románc. Sheldon közkedvelt színjátéka, a Románc tölti be husvét hétfőjén délután a műsort. A népszerűvé lett színpadi alkotás, mint minden alkalommal, úgy most is telt házat vonz.

Stambul rózsája. Husvét hétfőjén este a bájos zenéjű Stambul rózsája kerül színre. Ez a kitűnő operette, mely egyike az idény legszámottevőbb slágereinek, most sem téveszt hatást, minnek bizonyosságául a közönség már most a legélelkenbben érdeklődik a hétfői előadás jegyeiért.

APOLLÓ mozgó-színház	Csütörtök Julius Ceaser Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek
-----------------------------	---

VIGADÓ mozgó-színház	Csütörtök Összetört szívek Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek
-----------------------------	--

URÁNIA mozgó-színház	Csütörtök Farkaskutya. Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 óra- kor kezdődnek
-----------------------------	--

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**
Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Társzekér igen erős, teljesen jó karban **eladó.**
Megtekinthető a Szeminarium udvarán.
Telefon-szám 305.

FATALPU CIPÓGYÁR
Haas Lipót Nagyvárad, Rákóczi-ut 5.
Telefonszám 4-63.
Fatalpu cipők és szandálok nagy választékban, méltányos árban, minden nagyságban!

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek fogolytáborok árendájában részeseimnek.

Meghívó.

Az „Emilia” Gőzmalom Részvénytársaság ezelőtt Weinberger Jakab és Fia 1918. évi április hó 3-án déli fél 12 órakor, az Angol-Osztrák Bank budapesti fióktelepének helyiségében

III. évi rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Napirend:

1. Két részvényes megválasztása jegyző-könyv hitelesítésére.
2. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Mérleg jóváhagyása és felmentvény megadása.
4. A nyereség felosztása.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. A felügyelő-bizottság megválasztása.

Az alapszabályok 16. §-a értelmében a közgyűlésen csak személyesen vagy képviselőben megjelenő oly részvényes vehet részt és gyakorolhatja szavazati jogát, ki legalább 10 részvényt bír és ki részvényeit, azok összes le nem járt szelvényeivel együtt, a közgyűlést megelőző hétköznap déli 12 óráig a társaság pénztáránál vagy az Angol-Osztrák Bank budapesti fiókjánál letette.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla 1917 december 31-én.
Vagyoni: Malomtelek és épület értékállaga 256.000 K, Berendezés számla gépek és malomberendezések 684.598-90 K, Felszerelések, kopás és elhasználásért 28.000— K, Értékpapír számla, értékpapír készlet 340.555-60 K, Pénztár számla, pénztárkészlet 21.562-74 K, Készletek terményekben és örleményekben 1.160.378-38 K, Személy számla, bankkövetelés és adóssok 918.548-35 K, Zsák és anyag-számla, zsákkészlet 183.176— K, Fűtőanyag számla, fa és szénkészlet 17-228— K, Utánvételi számla tárcában levő utánvétek 59.876-09 K, Óvadék számla, óvadékok 38.407-11 K, Új építkezési számla folyamatban levő építkezések 21.651-64 K, Összesen 3.729.982-81 K.

Teljesítés: Részvénytőkeszámla befizetett alaptőke 1.200.000— K, Tartalékalap 75.000— K, Adótartalék számla, tartalékolás 100.000— K, Értéksökkenési számla 330.000— K, Hadijótékony-célú-alap 3.350— K, Óvadék értékpapír számla 38.407-11 K, Személy számla hitelezők 1.055.091-04 K, Átmeneti számla, átmeneti könyvelésekért 731.494-90 K, Nyereség áthozat 1916 és 1917 évekről 196.639-76 K, Összesen 3.729.982-81 K.

Veszteség és nyereségszámla 1917 december 31-én. Veszteség: Adomány-számla kifizetett adományokért 4.162-54 K, Biztosítási számla biztosítási díjakért 90.910-85 K, Adószámla befizetett adókért 133.021-76 K, Értékpapír-számla árfolyamvesztéséért 5439-95 K, Felszerelések-számla kopás és elhasználásért 4448— K, Behajthatatlan követelések 12.098-38 K, Értéksökkenés tartalékalap leírásért 170.000— K, Nyereség 196.639-76 K. Összesen 614.721-24 K.

Nyereség: Nyereségáthozat 10.769-77 K, Örlemény: számla nyershaszon és költségek levonása után 578.183-63 K, Háztelkek jövedelmi számla bérjövdelem 4.516-55 K, Kamatszámka kamat bevételekért 10.769-77 K. Összesen 614.721-24 K.

Az igazgatóság.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A felügyelő-bizottság.

Varrólányok és tanuló-lányok

jó fizetéssel felvétetnek

Kesztenbaum Juliska
füzőszalonjában, Rákóczi-ut.

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8—
Majolika gyümölcs állvány	8—
Majolika tálca fogóval	8—
Majolika cukortartó díszes	8—
Majolika gyümölcs készlet	8—
Vizes készlet csiszolt üvegből	8—
Boros	8—
Likör	8—
Söröskészlet színes aranyozással	8—
Boroskészlet színes	8—
Vizeskészlet színes	8—
Likörkészlet színes	8—
Befőtteskészlet kristály fehérből	8—
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8—
Majolika fali ótárca színes	5—
Majolika vizeskapocs színes	5—
Kenyér kosár színes üveggel	5—
China ezüst cukortartó	5—
China ezüst gyümölcs állvány	5—
Majolika virággyanta színes	5—
Majolika virágfazék	5—
Majolika dísz figura	5—
Porcellán főzőlábos	5—
Porcellán főzőfazék	5—
Teáskészlet színes aranyozással	40—
Kávékészlet színes aranyozással	40—
Feketén készlet színes aranyozással	80—
Ebédlőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120—
Hideg felvágottas készlet, sz. aranyozással	20—
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80—
Fali tűkö, színes aranyozott kerettel	25—
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25—
Függő	25—
Teás pohár China ezüst foglalatban	8—
Teás csésze szin. finom aranyozással	8—
Kávé	8—
Köpcsesze	8—
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8—

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblalüveg és dísz aúaru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-sz. 13. sz.

Telefonszám 372.

Kapuczinus-utcán a legforgalmasabb helyen
egy bérház,
valamint Fürdő-utcán több családi ház
ELADÓ.
Felvilágosítást ad Dr Imrik Gusztáv ügyvéd, Sal Ferenc-utca 15. szám. Telefon 416.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
6170—1918. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság, ezennel közhírré teszi, hogy Moskovits Mór és Fia r.-t. által felállítani szándékolt műtárgymány gyártó gyártelep telepengedélyezése tárgyában I. évi április hó 6-ik napjának délelőtti 10 órájára a Kolozsvári-utca 12. sz. házhoz helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe nem fognak vétetni.

Nagyvárad, 1918. március 22-én.

Gerő Ármán
r. főkapitány.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanfoiyam.
Minden hónapban kezdődik új ker. tanfolyam hölgyek részére gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre.
Deóthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Fésűk
tartós, finom anyagból.
Bontó-, sűrű-, still-fésűk, hajtűk, hajcsattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőrárak, pipere és toilette szükségletek legjobb beszerzési helye
Fésű- és diszmnúaruház
Saspassage 42.
Nebelthau A. utóda Szabó J.
javítások eszközöltetnek.

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET
legelőnyösebb feltételek mellett nyújt földbirtokra és nagyváradai házakra az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyvárad.

Hadapród- és felsőipariskolába való felvételre, valamint gimnázium, reál és polgáristákat **magánvizsgálatra felelősséggel előkészítik.**

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el- látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrovidebb
idő alatt elkészítetnek.

Betűszedő tanulónak fiú és **berakó** tanulónak leány
fizetéssel felvétetik
a Szent László-nyomda
részv.-társaságnál.

Új férfiszabó műhely!

Szives tudására hozom a tisztelt uri közönségnek, hogy

URI-DIVAT SZABÓMŰHELYEMET MEGNYITOTTAM.

Elvállalom új ruhák készítését a legújabb divat szerint, ugyszintén ruhák fordítását és vasalását mér- sékelt áron. Meghívásra házhöz megyek. Kérem a n. é. közönség szives támogatását

Tisztelettel

Hottya Károly

uri-divatszabó

Szent János-utca 42.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
és bronzműves.

Irógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Electrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálas Tungram-égők állandóan raktáron.

NAGYVÁRAD VÁROS
VILLAMOS MŰVE
IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:
NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM. A telep telefonja 614.
Értesítjük a városi közönséget, hogy villamos
FŐZŐEDÉNYEK,
Wolfram és egyéb izzólámpák a legelőnyösebb árban kaphatók. Telefon rendelésre készen állunk díjmentesen házhöz szállítani. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletet szolgálunk.
Csillárok, 1/2 wattos telempapótlók 2000 kgyertyalényig.
Villamos motorok nagy vélekedésben kaphatók.
Költségvetéseket díjmentesen készítünk
szállító telefonja 65.
Fűzőszalon telefonja 65.